

через склад аеропорту. На місцевих повітряних лініях, у пунктах, де є тільки посадочний майданчик або аеропорт без складських приміщень, пошта доставляється до літака силами і засобами підрозділів поштового зв'язку.

При здійсненні обміну безпосередньо біля борту літака спочатку пошта приймається від екіпажу, а потім здається встановленим порядком – з двома примірниками загальної накладної та конвертом з іншими супровідними документами під розписку на третьому примірнику накладної. До видачі розписки за прийняту від екіпажу пошту перевіряється наявність загальних накладних з кожного аеропорту даної авіалінії, а також окремих накладних, переліків на періодичні друковані видання і бланків супровідних адрес до посилок. Мішки з відміткою «Урядова», «Експрес», страховою і міжнародною поштою здаються працівнику аеропорту або члену екіпажу літака окремою групою з поіменною перевіркою. Решта пошти здається загальним рахунком з оглядом зовнішнього стану відправлень і речей (цілісність оболонки, перев'язу, печаток і пломб). [4, с. 36].

Література

1. Великий словник філателії / за заг. ред. Н. І. Владінца і С. А. Якобса. – М.: Радіо і зв'язок, 1988. – 320 с. – ISBN 5-256-00175-2.
2. Лангер Ф. Розовый Меркурий. О чём рассказали марки / Ф. Лангер. – М.: Связь, 1969. – 224 с.
3. Притула В. В. Почтовые маяки Пятого океана / В. В. Притула. – М.: Радио и связь, 1982. – 104 с.
4. Деревянко Б. В. Транспортне право України: підруч. / за ред. М. Л. Шелухіна. – К.: Ін Юре, 2013. – 68 с.

УДК 347.824.4:656.7.025.2(477)(043.2)

Присяжнюк А. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Омельченко Г. В., асистент

АВІАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ В УКРАЇНІ

Роль і місце авіаційної галузі в країні обумовлює необхідність розвитку ринку страхових послуг для неї. Основні види авіаційного страхування є обов'язковими. Авіаційне страхування виникло на початку ХХ ст., у період Першої світової війни. Один із перших

полісів страхування повітряного судна було видано у Лондоні. Нині Лондонський страховий ринок залишається одним із основних центрів авіаційного страхування і перестрахування.

Авіаційне страхування захищає майнові інтереси юридичних і фізичних осіб при експлуатації повітряного транспорту. За своєю сутністю авіаційне страхування є складним, комплексним видом страхування, що включає особисте, майнове страхування та страхування відповідальності.

Страхування повітряних суден є саме тим видом авіаційного страхування, за яким зафіксовано найбільше страхових випадків і здійснюється найбільше страхових виплат, оскільки поламів та пошкоджень літаків буває чимало. Дуже важливо при укладанні договору з цього виду страхування зазначати не лише авіаексплуатанта, але й вигодонабувача, тобто власника повітряного судна. При цьому страховикові бажано також поцікавитись у страхувальника, чи не перебуває дане повітряне судно під заставою, бо в такому разі права вигодонабувача переходять до компанії (особи), в якій цей літак заставлено. Така ситуація досить часто виникає у практиці авіаційного страхування як в Україні, так і за кордоном. Як правило, страхувальниками є авіакомпанії-авіаексплуатанти. Останні не є власниками повітряних суден, які вони експлуатують, і при страхуванні «каска» у першу чергу повинні бути враховані майнові інтереси власника або всіх співвласників. У практиці авіакомпанії часто використовують двигуни, які вони беруть у лізинг. Вартість кожного з цих двигунів може бути різною [2, с. 103].

Страхувальники мають право під час укладання договорів обов'язкового страхування призначати громадян або юридичних осіб (вигодонабувачів) для отримання страхового відшкодування. Якщо повітряне судно є власністю кількох осіб, кожна особа отримує страхове відшкодування пропорційно її частці у праві власності на повітряне судно. Для отримання страхового відшкодування страхувальник зобов'язаний надати страховику оригінали або нотаріально засвідчені копії документів, передбачених договором обов'язкового страхування.

Щодо страхування членів екіпажу та авіаційного персоналу. Постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 1998 р. № 1083 передбачено обов'язкове страхування всіх членів екіпажів повітряних суден цивільної авіації та авіаперсоналу. Установлена мінімальна страхова сума 50 000 гривень за одну особу. За своєю природою цей вид страхування - відповідальність авіаційного експлуатанта (авіакомпанії) за життя та здоров'я членів екіпажів під

час виконання ними своїх професійних обов'язків. Страхувальником є авіаексплуатант, а члени екіпажу - застрахованими. Зауважимо, що Постанова зобов'язує страхувальника застрахувати членів екіпажу лише під час знаходження на борту літака, тобто «під час польоту». Але в більшості авіакомпаній (особливо вантажні) потребують ширшого покриття ризиків, зв'язаних із страхуванням членів екіпажів. Таке покриття називається «24 години при виконанні службових обов'язків» (24 hours on duty).

На жаль, Постанова сьогодні передбачає обов'язковість лише мінімального покриття – «під час польоту», і це є недоліком. Слід особливо наголосити, що, незважаючи на недоліки законодавства, для українських страховиків і для страховиків усіх країн виплата страхових відшкодувань членам екіпажу або їхнім сім'ям у разі загибелі останніх є справою честі для страхової компанії і, як правило, виплачується завжди і в першу чергу [3, с. 212].

Страховик не пізніше ніж через 10 днів після отримання необхідних документів за умови встановлення факту настання страхового випадку згідно з договором обов'язкового страхування виплачує у разі загибелі або смерті застрахованої особи внаслідок страхового випадку - спадкоємцю загиблого (померлого) згідно з законодавством - 100 відсотків страхової суми; у разі встановлення застрахованій особі інвалідності I групи - 100 відсотків, II групи - 80 відсотків, III групи - 60 відсотків страхової суми; у разі тимчасової втрати працездатності застрахованою особою за кожен день - 0,2 відсотка, але не більш як 50 відсотків страхової суми [4].

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49.
2. Стожок Л. Страхування: навч. посіб. / Л. Стожок; ред. Г. Г. Старостенко; Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». – К.: Університет «Україна», 2005. – 162 с.
3. Охріменко О. Страхування у сфері туризму та готельного господарства: навч. посіб. / О. Охріменко; ред. Т. Ю. Ходирева; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К.: Вища школа, 2003. – 257 с.
4. Яворська Т. В. Страхові послуги: навч. посіб. / Т. В. Яворська. – К.: Знання, 2008. – 350 с.